

© Editura EIKON

București, Calea Giulești 333, sector 6
cod poștal 060269, România

Difuzare / distribuție carte: tel/fax: 021 348 14 74
mobil: 0733 131 145, 0728 084 802
e-mail: difuzare@edituraeikon.ro

Redacția: tel: 021 348 14 74
mobil: 0728 084 802, 0733 131 145
e-mail: contact@edituraeikon.ro
web: www.edituraeikon.ro

Editura Eikon este acreditată de Consiliul Național al
Cercetării Științifice din Învățământul Superior (CNCSIS)

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
PETROVIĆ NJEGOŠ, PETAR II

Flacăra microcosmică / Petar Petrović Njegoš ; trad.: Liubița Raichici = Lucha mikrokozma / Petar Petroviti Negosh ; prevodilac: Liubitsa Raikiti. - Ed. bilingvă sârbo-română = Dvojezichno izdane srpsko-rumunsko. - București : Eikon, 2021
ISBN 978-606-49-0579-6

I. Raichici, Liubița (trad.)

821.163.41

PETAR PETROVIĆ NJEGOŠ

FLACĂRA MICROCOSMICĂ ЛУЧА МИКРОКОЗМА

Ediție bilingvă sârbo-română
Двојезично издање српско-румунско

Traducător
dr. Liubița Raichici

Prevodilac
Др. ЛУБИЦА РАЈКИЋ

DTP: Valerian Susan

Editor: Valentin Ajder

E I K O N

București, 2021

CUPRINS

Његошева луча у језичком коду и певу еминескуа! / Flacăra lui Njegoș în codul și interpretare eminesciană!.....	4 / 5
Парадоксална актуелност луче микрокозма / Paradoxală actualitate a flăcării microcosmice	12 / 13

1 / CÂNTECUL 1.....	112 / 113
2. / CÂNTECUL AL II -LEA: CUM SOARELE ÎN ZIUA ÎNNOURATĂ	136 / 137
3. / CÂNTECUL AL III-LEA.....	158 / 159
4. / CAPITOL IV.....	182 / 183
5. / CAPITOLUL V	198 / 199
6. / CÂNTECUL VI.....	234 / 235

1.

21. Тешко ли се у полет пуштати
На лађици крилах распетијех,
Без кормила и без руковође,
У бескрајни океан воздушни,
Ђе су сунца само капље св'јетле,
А мирови једва видне искре;
Ђе ужасне буре господствују,
Ока смртну отворит не дају,
Већ га гоне у мрачно жилиште,
Бог зна каквом судбом назначено.

22. Правдо, руком Творца освештана,
Ти које је име свуда свето
До границе зраках свијетлијех,
Заштити ме штитом могућијем
Од олујах корабљекрушнијех.
Ево жртва с олтара чистог!
Не даду јој право к небу ићи,
На кога је славу сажежена.
Поклоника виђи сиромаха
Како плови морем к светилишту;

Cântecul 1

21. Greu e să te lași entuziasmat
În bărcuță cu aripi răstignite,
Fără cârmă și fără cârmaci,
În infinitul ocean aerian,
Unde sorii.sunt doar picături luminoase,
Iar universurile abia vizibile scânteii;
Unde cumplitele furtuni stăpânesc,
Ochiul muritorului să-l deschidă nu-i permit,
Ci-l gonesc în tenebroasă viețuire,
Cine știe cu ce soartă pecetluit.

22. Dreptate, sfințită de mâna Creatorului,
Tu a cărei nume e pretudinteni sfânt
Pâna la granița razelor luminoase,
Protejează-mă cu armură posibilă
De furtunile scufundătoare de corăbii.
Iată jertfă din altarul curat!
Nu o lasă să se ridice direct la cer,
Pe a cărei slavă e arsă!
Pelerinii uite-i pe săraci
Cum plutesc pe mare spre locașul sfințit;

23. Готово је смрзнут побожношћу,
Носи завјет на олтар вишњега;
На њ се буре с јарошћу пуштају,
Ђерају га тамо и овамо,
Мучећи га стравом погибије,
Док га баце у бездну кипећу.
Бог убио ту беспутну силу
Која твоје попира законе,
Која пуни мраком и ужасом
Наш оризонт и нашу судбину!

24. У ноћ, страшном буром разјечану,
Сину мени зрака пред очима
И глас зачух кано глас ангела:
„Ја сам душе твоје помрачене
Зрака сјајна огња бесмртнога:
Мном се сјећаш шта си изгубио;
Бадава ти ватрени поете
Сатварају и кличу богиње:
Ја једина мраке проницавам
И допирем на небесна врата.“

25. Пој ми, дакле, бесамртна твари,
Страшно твоје с неба паденије
И времено твоје заточење
У јудоли туге и жалости:
Каква те је сила нечестива
Да сагр’јешии Богу превластила,
Да вјечнога попиреш законе?
Што је јарост бесмртнога Творца
На зло твоје толико ражегло?
Причај мени тужну твоју судбу!

23. Aproape că-i înghețat de credincioșia-i,
Duce testamentul pe altarul Domnului;
Pe el se întrec iritate furtuni,
Îl gonesc de colo-colo,
Chinuindu-l cu înfricoșările pieririi,
Până-l trântesc în hăul spumegând.
Ucidă Domnul puterea această
Care anulează legile Tale,
Care umple cu beznă și înfricoșare
Orizontul și destinul nostru!

24. În noapte, gemând de sinistră furtună,
Mi-a fulgerat mie raza în fața ochilor
Și-am auzit vocea asemănătoare îngerului:
„Eu sunt întunecatului tău suflet
Raza luminoasă a focului nemuritor;
Prin mine-ți amintești ce-ai pierdut.
Degeaba-ți poete înflăcărât
Se luptă și te ovaționează zeițele:
Eu unică pătrund întunecimile
Și ajung până la ușa cerească”

25. Slavoslovește-mă, deci, materie nemuritoare,
Cumplita ta cădere din cer
Și întemnițarea ta în timp
În membrele tristeții și jelierii:
Ce putere oare necurată
Să-i greșești lui Dumnezeu te-a învins,
Să încalci legele veșniciei?
Ce e mânia a nemuritorului Creator
Spre răul tău atât la înfuriat?
Povestește-mi mie trista ta soartă!

26. Ах, страшнога твога паденија,
 Ах, ужаса што смртне постиже!
 Тужнога смо мученија жертва
 Рад пагубног тога преступљења.
 Забораве сан те обузео,
 Те си прво блажено битије
 И источник бесамртне среће,
 Рајска поља, вјечито блаженство,
 Животворни поглед створитеља
 Заборави несрећној предала.

27. Истргни се, искро божествена,
 Из наручја мрачне владалице,
 Подигни се на свијетла крила,
 Распали се пламом бесмртности;
 Скини мене са очих мојијех
 Непрозрачну смртности завјесу,
 Тупе моје отргни погледе
 Од метежа овог ништожнога,
 Уведи их у поља блажена,
 У творењем освештаном храму,

28. Да опширну видим колијевку
 У којој се вјечност одњихала,
 Из које је у крила удрила,
 У бескрајни простор улећела,
 Од свачијех скрила се погледа
 До једнога који све прониче,
 У опширно светилиште бића,
 Ће с' рађају сунца и мирови,
 Ће вјенчано биће с зачатијем
 Ће се дуси бесмртношћу крсте.

26. Ah cumplita căderea ta,
 Ah, grozăvia care pe muritori îi ajunge!
 A chinului trist îi suntem jertfă
 Muncile pierzătoarei acestei încălcări.
 A uitării vis te-a cuprins,
 Încât ești prima binecuvântată creatură
 Și izvorul fericirii nemuritoare,
 Câmpiile raiului, veșnică binecuvântare,
 Privirea dătătoare de viață a Creatorului
 Uitării nefericite ne-a predat.

27. Smulge-te scânteie dumnezeiască,
 Din brațele stăpânei întunecoase,
 Ridică-te pe aripi luminoase,
 Încinge-te de flacăra nemuririi;
 Dă jos de pe ochii mei
 Impermeabilă mortuară perdea,
 Tâmpе priviri ale mele rupe-le
 Din gâlceava asta a nimicniciei,
 Introdu-le în câmpuri blajine,
 În hramul de creație sfințit,

28. Încât leagănul întreg să-l văd
 În care veșnicia a fost legănată,
 Din care a început să dea din aripi
 În infinitul spațiu s-a înălțat,
 De toate privirile s-a ferit
 Până la Unul care pe toate le pătrunde,
 În vastă casă sfințită a ființei,
 Unde se nasc sorii și universurile,
 Unde se cunună ființe cu pre-ființe,
 Unde spiritele se botează cu nemurire.

29. Поведи ме у небесна поља,
Да погледам блажено жилиште
Ђе си и ти никла и живила,
Сљедујући стопама архангела
На бесмртним и свијетлим крил'ма
Под знамењ'ма славом развијеним,
Светом славом небесне блакости,
Како што му и сада сљедујеш
По блатнојзи и мрачној јудоли
У окову мртве тјелесине.

30. „Ја сам твоја искра бесамртна“
– Рече мени свијетла идеја –
„Водићу те к вјечноме огњишту
Од којег сам и ја излећела.
Већ теготни оков физически
Збаци с себе, ослободи га се,
Под туђијем не стењи бременом;
Он је стручак слаби и нејаки,
За мах смртни само изникао,
Он је ручак гада пузећег.“

31. То изусти, рече: „Сљедуј за мном!“
Одведе ме у царство свјетовах,
Како капља росе са цвијета
Или зрнце леда прозачнога
При погледу свијетлога сунца
Што у небо дигну слабе зраке.
И ја, пламтећ величеством неба,
Подобно сам њима урадио:
Некакво ме својство дигло тамо,
Некакав ме свети магнет тегли.

29. Du-mă în câmpiile cerești,
Să văd binecuvântată viață
De unde ai răsărit și tu și ai trăit,
Urmând tălpile Arhanghelilor
Pe aripi nemuritoare și lucitoare
Sub însemnele cu slavă desfășurate,
Cu slavă sfântă a cereștii blândeți
Așa cum îi urmezi și acuma
Prin meandrele noroioase și întunecate
În cătușele trupului mort.

30. „Eu sunt scânteia ta nemuritoare!”
Mi-a spus mie ideea luminoasă
„O să te conduc spre veșnică vatră
Din care am sărit și eu.
Ci grele cătușe fizice
Aruncă-le de pe tine, eliberează-te;
Sub străină povară să nu gemi;
El e firul slab și firav
Doar pentru o muritoare clipită răsărit
El e prânzul scârbei târătoare.

31. Aceasta grăind spuse: Urmează-mă!”
Mă duse în împărăția lumilor,
Precum picătura de rouă pe floare
Sau un bob de gheață transparentă
La lumina strălucitorului soare
Care spre cer și-a ridicat slabele raze.
Și eu, arzând de măreția cerului,
Asemenea lor am făcut:
Un fel de stare m-a ridicat acolo,
Un fel de sfânt magnet mă trage.

32. Ево слабе и малене искре
 Међу сунца пламтеће свјетове
 Што богатством лучах бесмртнијех
 Потапају простор и миروه!
 Да, искра је свјетлост породила,
 Океан су капље саставиле;
 Свети Творац величеством сјаје
 У искрама како у сунцама,
 У смртнима ка у божеств'ма –
 Све му скупа свемогуће слави!
 Шест небесах коловитних пр'јећем,

33. Шест мл'јечнијех прелетим путовах,
 Вељу сферу играјућих шарах,
 Који вјечно свијетла движења
 У правилним колим' извршују
 Која им је рука свемогућа
 Начертала пресветом мудрошћу.
 Ах, ти, тајно Богу тек извјесна –
 Састав ове пресилне машине
 Која креће безбројне миروه!

34. Пет небесах неподвижних пр'јећем
 Сљедујући зрачици идеје,
 Бесконечно видим овдје царство
 Величества, постојанства мирах:
 Простор им је шири растојања,
 Нег' подвижним много свјетовима
 Ал' се виде зраком облачени,
 Како морски велики острови
 Кад их зима снијегом обуче,
 Те их пловац из даљине гледа.

32. Uite scânteie slabă și micuță
 Între sorii lumilor înflăcărate
 Ce cu bogăția nemuritoarelor flăcări
 Inundă spațiul și universul!
 Da! Scânteia a născut lumină,
 Oceanul din picături s-a format;
 Sfântul Creator cu măreție strălucește
 La fel în scânteie și-n sori,
 În muritori ca și-n cei cerești
 Toți împreună-l slăvesc Atotputerea!

33. Șase cercuri cerești, am trecut
 Șase Căi Lactee am traversat în zbor
 Mai marea sferă jucând în culori,
 Care veșnică a luminii călătorie
 În perfecte cercuri împlinește
 Pe care o mână atotputernică
 A pictat-o cu preasfântă înțelepciune
 Ah, tu, taină abia lui Dumnezeu cunoscută
 Compoziția acesteia prea-putenice mașini
 Care mișcă nenumăratele universuri!

34. Cinci ceruri imobile am trecut
 Urmând ideile razei,
 Infinită văd împărăția de aici
 A măririi, existența universurilor;
 Spațiul le este mai larg decât depărtarea,
 Decât mulțimea de lumi mobile
 Dar se văd de raza umbriți,
 Cum mari insule marine,
 Când iarna în zăpadă le îmbracă,
 Încât călătorul din depărtare le zărește.